

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
5472-10

meddelad i Stockholm den 26 september 2011

KLAGANDE

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

MOTPART

AA

Ombud: Advokat Sofia Tedsjö
C J Advokatbyrå AB
Cardellgatan 1
114 36 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Sundsvalls dom den 1 juli 2010 i mål nr 3028-09, se bilaga

SAKEN

Assistansersättning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 110964

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan yrkar att kammarrättens dom upphävs och att försäkringskassans beslut från mars 2007 om 111 timmar assistansersättning per vecka fastställs samt anför bl.a. följande. AA har ett omfattande behov av hjälp med i princip allt och hon har behov av omvårdnad, trygghet och tillsyn under dygnets alla timmar. AAs funktionsnedsättning och behov av omvårdnad kan emellertid inte jämföras med omständigheterna i RÅ 2008 ref. 17 där det mycket omfattande behovet av omvårdnad var av rent teknisk karaktär. I en sådan situation kan det krävas ytterligare personer i barnets närvaro för att vårdnadshavaren inte i sin samvaro med barnet samtidigt ska tvingas att vara assistent eller vårdpersonal. När det gäller AA finns det inte ett sådant behov under dygnets alla timmar. En del av AAs behov handlar om en sådan form av föräldrastöd, närhet och omvårdnad som kan anses normalt för ett barn i fyraårsåldern. För att assistansersättning ska kunna beviljas för dygnets alla timmar krävs att det finns ett behov av ytterligare en person utöver normalt föräldrastöd varje timme på dygnet.

AA bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Det ska inte göras någon avräkning för föräldraansvar vid bedömningen av hennes rätt till assistansersättning. Hennes hjälpbehov är avsevärt mycket större än vad som följer av den generella utvecklingsnivån. Hon tillhör den mycket begränsade grupp barn i Sverige med de allra svåraste funktionshindren. I realiteten klarar hon endast att andas, le och gråta självständigt. Det föräldraansvar som har avräknats är schabloniserat och är inte resultat av en bedömning där hennes behov noggrant jämförts med ett icke funktionshindrat barns behov i motsvarande ålder. Behov av hjälp föreligger under hela dygnet. Detta innebär att hennes föräldrars umgänge med henne i allt väsentligt begränsas till att tillgodose hennes praktiska behov av hjälp. Av RÅ 2008 ref. 17 följer att insatser som föräldrar normalt sett inte behöver ge till barn utan funktionshinder inte ska anses ingå i föräldraansvaret.

Försäkringskassan anför i senare yttrande bl.a. följande. Det är inte ifrågasatt att AA har en svår funktionsnedsättning och behöver hjälp och tillsyn under dygnets alla timmar. Bedömningen av hur stort ett föräldraansvar kan vara i olika åldrar är svår. Inte minst med hänsyn till individuella variationer, vilket också innebär att det är svårt – om inte omöjligt – att fastställa en mall för hur stort föräldraansvaret är för respektive ålder. I vissa fall kan särskilda insatser som går utöver föräldraansvaret krävas även för mycket små barn. Det gäller t.ex. insatser med sjukvårdande inslag som kan kräva särskild kompetens eller då funktionsnedsättningen kräver fler än en person för att tillgodose ett visst behov (jfr RÅ 2008 ref. 17). En annan situation är när behoven är så omfattande att den hjälp och det stöd som föräldern behöver ge, i sådana moment som det är vanligt att en vuxen ger stöd till små barn i, är mer omfattande än vad som är normalt. Föräldraansvaret kan för den situationen variera beroende på barnets ålder och funktionsnedsättning.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Högsta förvaltningsdomstolen gör samma bedömning som kammarrätten.

Susanne Billum

Margit Knutsson

Olle Stenman

Anita Saldén Enérus

Erik Nymansson

Karin Königsson

Föredragande justitiesekreterare

Avd. II

Föredraget 2011-09-07